

RESİMDEN HEYKELE, HEYKELDEN RESME¹
From Painting to Sculpture, Sculpture to Painting

İsmail Eyüpoğlu², Ömür Göktepeliler³

Makale Bilgisi	Özet
Araştırma Makalesi Gönderilme: 14 Temmuz 2024 Kabul: 21 Temmuz 2024 Yayın: 25 Ağustos 2024 Anahtar kelimeler: Resim, Heykel, Görsel sanatlar, Multidisipliner Çalışma	Sanat tarihi boyunca, sanatçılar farklı görsel disiplinler geliştirerek çeşitli malzemeleri kullanmışlardır. Özellikle resim ve heykel, bu disiplinler arasında temel sanat dilleri olarak öne çıkmış ve sanat dünyasında belirgin bir konum edinmiştir. Genellikle sanatçılar, bu disiplinlerden birinde uzmanlaşmış olsalar da bazıları hem resim hem de heykel sanatıyla ilgilenmiştir. Sanatçıların hem heykel hem de resim sanatıyla ilgilenmeleri, sanatsal ifade ve yaratıcılık açısından önemli avantajlar sunar. Bu çok yönlülük, sanatçılara geniş bir bakış açısı kazandırır ve farklı sanat disiplinlerini birleştirerek özgün ve yenilikçi eserler yaratma imkânı tanır. Hem heykel hem de resim sanatında eserler üreten sanatçılar, teknik beceri ve estetik anlayış açısından derin bir deneyim elde ederler. Bu, farklı materyallerle çalışma, üç boyutlu ve iki boyutlu sanat formlarını başarıyla birleştirme ve yaratıcı problemleri çeşitli yöntemlerle çözme becerilerini artırır. Ayrıca bu sanatçılar, sanatsal eserlerde estetik dengeyi sağlama, kompozisyonun karmaşıklığını yönetme ve renk teorisini uygulama gibi konularda derin bir bilgi birikimine sahip olurlar. Bu çok yönlülük, sanatçıların eserlerinde derinlik, çeşitlilik ve özgünlük oluşturarak kendilerine özgü bir kimlik kazanmalarına yardımcı olur. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de birçok sanatçı, resim ve heykel sanatında faaliyet göstererek eserlerinde tutarlı bir üslup ve tarz oluşturmuştur. Süleyman Saim Tekcan, Mehmet Gülerüz, Çağdaş Erçelik, Jeff Koons Javier Marin ve Takashi Murakami gibi çağdaş sanatçılar, bu alanda öne çıkan isimler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, araştırmada bu sanatçıların çalışmalarındaki temalar, teknikler ve stilistik özelliklerin incelenmesi amaçlanmıştır.
Article Information	Abstract
Research Article Received: July 14, 2024 Accepted: July 21, 2024 Published: August 25, 2024 Keywords: Painting, Sculpture, Visual Arts, Multidisciplinary Work	Throughout the art history, artists have developed different visual disciplines and used various materials. Among these disciplines, painting and sculpture in particular have stood out as the main art languages and have gained a prominent position in the art world. Although artists usually specialize in one of these disciplines, some have been interested in both painting and sculpture. The fact that artists are interested in both sculpture and painting offers significant advantages in terms of artistic expression and creativity. This versatility gives artists a broad perspective and allows them to create original and innovative works by combining different art disciplines. Artists who create works in both sculpture and painting gain a deep experience in technical skills and aesthetic understanding. This enhances their ability to work with different materials, successfully combine three-dimensional and two-dimensional art forms, and solve creative problems in a variety of ways. In addition, these artists gain a deep knowledge of achieving aesthetic balance in artistic works, managing the complexity of composition and applying color theory. This versatility helps artists gain a unique identity by creating depth, diversity and originality in their works. Today, as in the past, many artists are active in painting and sculpture and have created a consistent style and style in their works. Contemporary artists such as Süleyman Saim Tekcan, Mehmet Gülerüz, Çağdaş Erçelik, Jeff Koons Javier Marin and Takashi Murakami are among the prominent names in this field. In this context, the aim of this study is to analyze the themes, techniques and stylistic characteristics of these artists' works.

Kaynak/Cite: Eyüpoğlu, İ. & Göktepeliler, Ö. (2024). Resimden heykele, heykelden resme. *Lokum Sanat ve Tasarım Dergisi*, 2(2), 142-159.

iThenticate
İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve yayın öncesi intihal taraması yapılmıştır. / This article has been reviewed by at least two reviewers and has been checked for plagiarism before publication.

¹ Bu çalışma 14-15 Kasım 2023 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi'nde düzenlenen 3. Uluslararası Sanat-Tasarım Konferansı'nda sözlü olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, ieyupoglu@bartin.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0705-6106

³ Arş. Gör, Bartın Üniversitesi, ogoktepeliler@bartin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7302-341X

GİRİŞ

Sanat tarihi boyunca, sanatçılar farklı malzemeler kullanarak çeşitli görsel disiplinler geliştirmişlerdir. Bu disiplinler arasında, resim ve heykel belirgin bir şekilde öne çıkarak sanat dünyasında önemli bir yer edinmiş, birbirini besleyen ve ilham alan disiplinler olarak, sanatın evriminde belirleyici bir rol oynamıştır. Sanatçılar, bu disiplinler arasındaki ilişkiyi keşfederek eserlerinde çeşitli ve etkileyici ifade biçimleri yaratmışlardır. Bu da sanat dünyasına zenginlik ve çeşitlilik kazandırmıştır (Hyman, 2022; Mather, 2023). Sözelimi, Picasso hiçbir zaman heykel eğitimi almamış ve heykel sanatçısı olduğunu iddia etmemiş olmasına rağmen, kübizmin başlangıcında Afrika heykellerinden etkilenerek sanat dünyasına eşsiz bir katkıda bulunmuştur (Titmarsh, 2017). Sanatçılar hem heykel hem de resim alanlarında farklı temaları, tarzları veya akımları keşfetme eğilimindedirler (Cole, 2018). Örneğin, heykelerde anatomik çalışmaların, insan formunun resimde nasıl betimlendiği üzerinde önemli bir etkisi olmuştur. Bu disiplinler arasındaki bu etkileşim, sanatçıların bir alandaki deneyimlerini diğer alana aktararak, sanat dünyasında yeni perspektiflerin oluşmasına katkı sağlamıştır (Karaman Güvenç, 2021).

Resim ve heykel, sanatın farklı disiplinleri olmasına rağmen birçok benzerlik taşımaktadırlar. Çeşitli malzemelerin kullanıldığı her iki disiplinde de sınır yoktur. Duygusal ve anlamsal ifadeler resimde renk ve doku kullanılarak verilebilirken, heykeller fiziksel şekilleriyle ve formlarıyla var olmaktadır (Barnett, 2022). Her iki disiplin de fikirler, duygular ve estetik, görsel araçlarla ifade edilmeye çalışılır (Özkendirici, 2017; Szubielska & Ho, 2022). Resim ve heykel disiplinlerinde, sanatçılar genellikle yaratıcı vizyonlarına en uygun tekniği seçerek, o alanda profesyonel eserler ortaya koymuş olsalar da bazı sanatçılar her iki disiplinde de eşsiz eserler üretmişlerdir. Leonardo da Vinci, Michelangelo, Edgar Degas, Pablo Picasso, Amadeo Modigliani, Alberto Giacometti, Claude Monet, Constantin Brancusi, Salvador Dali, Jackson Pollock gibi sanatçıları bu sanatçılardan bazılarıdır (Arnheim, 2023; Aydın, 2021; Baigell, 2018; Bann, 2017; Nagy, 2018).

Görsel 1. Michelangelo, “Pieta”, Mermer, 1499.
 Michelangelo, “Sistine Chapel Ceiling: The Delphic Sibyl”, Fresco, 1509.
 Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/michelangelo/pieta-1499>)
 (<https://www.wikiart.org/en/michelangelo/sistine-chapel-ceiling-the-delphic-sibyl-1509>)

Görsel 2. Edgar Degas, “Little Dancer, Fourteen Year Old”, Wax, 1881.
Edgar Degas, “Three Dancers in an Exercise Hall”, 1880.

Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/edgar-degas/fourteen-year-old-little-dancer>)
(<https://www.wikiart.org/en/edgar-degas/three-dancers-in-an-exercise-hall>)

Görsel 3. Salvador Dali, “Cosmic Rhinoceros”, Bronz

Salvador Dali, “The Temptation of St. Anthony”, 90 x 119,5 cm, T. Ü. Y. B., 1499.

Kaynak: (https://en.wikipedia.org/wiki/The_Temptation_of_St._Anthony_%28Dali%29)
(https://www.plazzart.com/en_GB/buy/post-war-modern-art/salvador-dali-cosmic-rhinoceros-signed-bronze-sculpture-223104)

Sanatçıların hem resim hem de heykel alanında çalışmaları, sanatsal ifade ve yaratıcılık açısından önemli avantajlar sunar (Ukim, 2019; Domingo & Chieli, 2021). Bu çok yönlülük, sanatçılara geniş bir perspektif kazandırarak, farklı sanat disiplinlerinin birleşimiyle özgün ve inovatif eserler yaratma fırsatı sunar. Hem heykel hem de resim sanatında yetenek kazanan sanatçılar, teknik ustalık ve estetik anlayış açısından derinlemesine bir deneyim elde ederler. Bu, farklı malzemelerle çalışma, üç boyutlu ve iki boyutlu sanat formlarını başarıyla birleştirme ve yaratıcı problemleri çok yönlü bir şekilde çözme yeteneklerini geliştirir. Ayrıca, bu sanatçılar, sanat eserlerinde estetik dengeyi sağlama, kompozisyonun karmaşıklığını yönetme ve renk teorisini uygulama gibi konularda derinlemesine bilgi sahibi olurlar. Hem heykel hem de resim sanatıyla ilgilenen sanatçılar, genellikle yeni sanat akımlarına ilham verir veya bu akımlara katkıda bulunurlar. Bu çok yönlülük, sanatçıların eserlerinde derinlik, çeşitlilik ve orijinallik yaratmalarını sağlayarak sanat dünyasında kendilerine özgü bir kimlik oluşturmalarına yardımcı olur (Card, Mauch & Lin, 2021; Downey, 2021).

Günümüz sanat sahnesinde, birçok sanatçı geleneksel sınırları aşarak hem iki boyutlu hem de üç boyutlu unsurları bir araya getiren karma sanat eserleri ortaya

koymaktadır. Bu bağlamda çağdaş sanatın resim ve heykel arasındaki çizgileri bulanıklaştırdığı söylenebilir de ortamların bu birleşiminin daha zengin ve daha çeşitli bir sanatsal ifadeye olanak tanıdığı da düşünülebilir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de yaşayan bazı sanatçılar hem resim hem de heykel sanatında faaliyet göstererek eserlerinde tutarlı bir tarz ve estetik oluşturmayı başarmışlardır. Süleyman Saim Tekcan, Mehmet Gülerüz, Çağdaş Erçelik, Jeff Koons Javier Marin ve Takashi Murakami gibi çağdaş sanatçılar, bu anlamda dikkate değer isimlerdir. Bu bağlamda bu çalışmada, söz konusu sanatçıların eserlerindeki temalar, teknikler ve stilistik özelliklerin incelemesi amaçlanmaktadır.

Süleyman Saim Tekcan

At temasını, “Atlar ve Hatlar” serisiyle sanat üslubunun önemli bir konumu haline getiren Süleyman Saim Tekcan, 1940 yılında Trabzon’da doğmuştur. Öğrencilik yıllarından sonra eğitimci olarak görev yaptığı Artvin’den başlayarak Karadeniz folkloru üzerine resimler yapan Tekcan, daha sonraları çalışmalarını genişleterek “Anadolu Halk Kültürü” üzerine sürdürmüştür. Türk kültürünün önemli iki parçasını plastik açıdan birleştiren sanatçı, “Atlar ve Hatlar” dizisiyle üslubuna zenginlik katmıştır. Mitolojik at tasvirlerine uyguladığı hat sanatının geleneksel çizgilerini, tuğra ve damgalarla bütünleştirmiştir (Başbuğ, 2012).

Görsel 4. Süleyman Saim Tekcan, “Heykel 7”.

Süleyman Saim Tekcan, “Atlar Serisinden”, 185 x 135 cm, T. Ü. Y. B., 2002.

Kaynak: (<https://himmetocal.com/magaza/sanaticilar/suleyman-saim-tekcan/suleyman-saim-tekcan-heykel-7/>)

(<https://gaziresimissanalsergi.gazi.edu.tr/eser-detay/109/atlar-serisinden>)

Süleyman Saim Tekcan, Osmanlı geleneğini ve ona bağlı olan hat, mezar taşı, tuğra, at, ferman, vb. nesnelere, formları salt bir gelenek formu olarak ele almaz, yerel olanı evrensel taşır. Yapıtta belli bir stilizasyon içinde sunulan at figürünün ve yazıların sonsuz çeşitlemelerine gider ve bunlar aracılığıyla kompozisyonda ritim, renk, saydamlık, derinlik ve doku etkileri arar. Kâğıt üzerine yerleştirilmiş dekupe biçimler, gofre mühürler ya da gruplanmış yazılar, atlar ve hatlar serisinin temel izleği durumundadır. Tüm bu yaklaşımlarıyla Süleyman Saim Tekcan'ın kimi eserlerinde anlamdan çok plastisiteyi ön plana çıkaran modernist anlayışın egemen olduğu söylenebilir (Çeliker, 2017).

Görsel 5. Süleyman Saim Tekcan, “Ahşap At Heykeli”.

Süleyman Saim Tekcan, “Atlar Serisinden”, T. Ü. Y. B., 1989.

Kaynak: (<https://www.izmirdergisi.com/tr/dergi-arsivi/60-36inci-sayi/173->)

(<https://www.mirakoldasartgallery.com/sanaticilar/suleyman-saim-tekcan/>)

Sanatçı, eserlerinde geleneksel formları ve kültürel sembolleri özgün yorumuyla sentezleyerek “gelenek” ve “modernite”yi birleştirir. (Kar, 2021). Tekcan’ın eserlerine bakan kişiler, genelde Türk kültüründen yetişen bireyler veya Tekcan’ın Türk olduğunu bilen bireyler olduğu için, eserlerdeki at simgesini ister istemez Kadim Türk Medeniyetlerindeki atın anlamı ile özdeşleştirebilmektedir (Salderay & Çıracıoğlu, 2020).

Görsel 6. Süleyman Saim Tekcan, “Ahşap At Heykeli”.

Süleyman Saim Tekcan, “Atlar Serisinden”.

Kaynak: (<https://www.artkolik.net/sergiler/suleyman-saim-tekcanin-dongusel-seyiri-1187>)

(<https://www.zdergisi.istanbul/makale/suleyman-saim-tekcan-ve-atnagme-236>)

Süleyman Saim Tekcan, sanatında derin izler bırakan at temasını ustalıkla işleyen önemli bir sanatçıdır. Resim, baskı ve heykel alanlarında özgün eserler ortaya koyarak, bu güçlü ve zarif yaratığın özünü yakalamayı başarmıştır. Her eseri, atın anlatımını ve güzelliğini benzersiz bir estetikle aktarırken, bu temayı işlerken dikkat çekici bir tutarlılık sergiler. Resim, baskı ve heykelleri, atın kudretini, hızını ve asaletini yansıtan detaylarla doludur. Sanatçının bu çok yönlülüğü, onun ele aldığı konuları ustalıkla işlemesine, biçimleri detaylı bir şekilde keşfedebilmesine olanak tanır. Tekcan'ın eserlerinde at, sadece bir figür değil, aynı zamanda özgürlüğün, gücün ve zarafetin sembolüdür. Her bir çalışma, atın manevi derinliğini ve anlamını yansıtarak, izleyicide duygu ve düşünceleri uyandırır. Bu tutarlılık ve estetik birliktelik, Tekcan'ın sanatını tanımlayan önemli

unsurlardan biridir. Sanatçının at temasını bu denli etkileyici bir şekilde işlemesi, onun eserlerinin izleyicide derin duygusal bağlar oluşturmasını sağlar. Tekcan'ın sanatındaki bu tutarlılık ve estetik birleşim, onun atı özünde anlama ve ifade etme konusundaki benzersiz yeteneğini ortaya koyar.

Mehmet Gülerüz

Türk Resminde 1980'li yıllarda yeni dışavurumcu eğilimin temsilcileri arasında yer alan Mehmet Gülerüz, dönüşümlerin yaşandığı metaforik eserler ortaya koymaktadır. Figürlerinde renk-desen ilişkisini bir arada barındırır. Yeni dışavurumcu eğilimde gözlenen öznellik kavramı; ideoloji, düşünce ve izlenimler, öznelğin öz ifade şekli bir arada bütünsel bir dile dönüşerek sanatçının eserlerinde karşımıza çıkar. Mehmet Gülerüz eserlerinde, biçimden çok renk, desenci ve formatik yapı, yoğun boya dokusu ve çizgisel anlatım üslubu bir arada görülür (Burunsuz, 2018).

Görsel 7. Mehmet Gülerüz, “Çocuk”, Karışık Teknik, 1978.

Mehmet Gülerüz, “1 Janvier 2021 Paris”, 81 x 65 cm, T. Ü. Y. B., 2021.

Kaynak: (<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=5&lc=tr>)

(<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=1&lc=tr>)

Daha önceleri soyut sanatla uğraşan Gülerüz, 1980'lerden sonra rengi azaltıp resimlerinde figüratif desenlere ağırlık vermeye başlamıştır. Ayla Ersoy'un (1996) Mehmet Gülerüz'le yaptığı bir söyleşide, sanatçı resimleri için: “Yaptığım resimlerde biçimden çok renge dayanıyorum. Desenci yapı ve form hâkim olmakla birlikte daha çok rengin iç ışık meselesi, raporlar (renk komşulukları), renk şiddetleri önemli olmaya başlamıştı ve bu günkü resmin biçim ve renk değerlerine dayalı bir kurguya sahip. Beslendiğim kaynaklar da daha başka. Düşünce de şekillenip bedende yoğun bir enerjiye dönüşerek dışavurumcu bir ifade biçimiyle ortaya çıkıyor. Dans, tiyatro, şiir gibi birçok farklı sanat dallarıyla buluşuyor tuvalerde. Yani düşünsel alt yapı, fiziksel kontrol ekspresyon olarak resme yansıyor.” demiştir (Akalin, 2013).

Görsel 8. Mehmet Gülerüz, “Şişman Adam”, Karışık Teknik, 1974.
Mehmet Gülerüz, “2 Avril 2020 Paris”, 81 x 65 cm, T. Ü. Y. B., 2020.
Kaynak: (<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=5&lc=tr>)
(<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=1&pg=3&lc=tr>)

Mehmet Gülerüz, eserlerinde şekillenen figürler ile insanlarla kurduğu iletişimin bir parçası olarak kendini ortaya koymuştur. Aslında sanatçı, eserlerinde birçok kişinin içinde yaşarken onlara doğal gelen, pek çok olumsuz alışkanlıkları normalmiş gibi algılanmasını sağlarken olaylardan biraz uzaklaşınca daha iyi anlaşılabilir farkına varılan sıkıntılı bu konuları, başarılı bir şekilde ortaya koymuştur. Böylece insanların kendileriyle yüzleşmelerini sağlamıştır.

Görsel 9. Mehmet Gülerüz, “Bürokrat”, Bronz, 29 x 10 x 10 cm, 1977.
Mehmet Gülerüz, “27 Avril 2020 Paris”, 73 x 60 cm, T. Ü. Y. B., 2020.
Kaynak: (<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=5&lc=tr>)
(<https://mehmetguleryuz.com/works.php?f=1&pg=4&lc=tr>)

Gülerüz’ün resim ve heykellerindeki formlar, izleyiciyi içine çeken, estetiği sorgulatan biçimsel öğeler içerir. Sanatçının figürleri, sadece dışsal görünüşleriyle değil, aynı zamanda derin anlamlarıyla da dikkat çeker. Her bir figür, insan deneyiminin derinliklerine işaret ederken, soyutlamalarıyla da evrensel bir dile sahiptir. Resimlerinde figürlerin kullanımı, zaman zaman gerçeklikle soyutlama arasında ince bir çizgi üzerinde ilerler. Bu, izleyicinin figürler aracılığıyla kendi deneyimlerini, duygularını ve düşüncelerini yansıtmaya olanak tanır. Gülerüz, figürleriyle izleyiciye hem somut bir deneyim sunar hem de soyut düşünmeye teşvik eder. Heykellerinde ise figürler, hacim ve boşluk oyunları ile fiziksel mekânı ele geçirir. Çoğu zaman insan formunu işleyen heykeller, dokunulan ve hissedilen bir varlık olarak izleyiciyle iletişim kurar. Bu

heykeller, figürlerin plastik ve duygusal derinliğiyle insanın iç dünyasına bir pencere açar.

Gülyüz'ün figürleri, toplumun içsel çelişkilerini, duygusal karmaşıklıklarını ve insanın evrensel deneyimlerini yansıtır. Sanatçının eserleri, izleyiciyi düşünmeye ve duygularını keşfetmeye davet eder. Her bir figür, kendi hikayesini anlatırken aynı zamanda izleyicide değişen duygular ve düşünceler uyandırır. Gülyüz'ün resim ve heykellerindeki figürler, sanatçının derinlikli bakış açısıyla donatılmıştır. Bu figürler, sanatçının estetik anlayışıyla birleşerek, izleyicide derin ve kalıcı bir etki bırakır.

Çağdaş Erçelik

2005'te Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Heykel Bölümü'nü bitirdikten sonra aynı bölümde yüksek lisans öğrenimini tamamlayarak doktora çalışmasına başlayan Çağdaş Erçelik resim ve heykellerinde, Türk edebiyatı, dünya edebiyatı ve Türk sineması gibi konuları büyük bir ustalık ve özgünlükle ele almaktadır. Eserlerinde, kalabalık figürlerle dolu sahneleri, mekanlarla birleştirerek bir fotoğraf sahnesi gibi canlanır izleyicinin gözünde. Sanatçının eserlerindeki ayrıntılar ve kompozisyonlar, dikkatlice incelendiğinde sanatçının sanat anlayışının derinliğini ve yeteneğini hemen dikkat çeker.

Çağdaş Erçelik'in eserlerindeki mekanlar, alışılmış heykel kalıplarının ötesine geçerek dikkat çekici özelliklere sahiptir. Sanatçı, bir söyleşisinde "heykellerimde biçimsel açıdan en çok üzerinde düşündüğüm konu, mekân ögesidir" demektedir (Arttv, 2023). Erçelik, eserlerindeki mekânı, sadece heykelin içinde bulunduğu bir unsur olarak değil, mekânın kendisinin heykelin bir parçası olarak işlev gördüğü bir perspektifle ele alır. Ona göre, "heykellerindeki mekanlar, figürlerin ruhsal durumlarını yansıtmak ve onların ifadelerini güçlendirmek amacıyla var olan unsurlardır" (Arttv, 2023). Bu anlayış, eserlerinde mekânın figürlerle birlikte etkileşim içinde olduğu ve anlamın birlikte şekillendiği bir sanatsal anlatı oluşturur.

Görsel 10. Çağdaş Erçelik, “Sevmek Zamanı”, Mermerit.
Çağdaş Erçelik, “İsimsiz”, Pastel.

Kaynak: (<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/heykeller.html>)
(<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/resimler.html>)

Çağdaş Erçelik, eserlerinde ahşap, kâğıt hamuru, kil, polyester gibi pek çok farklı malzeme kullanmaktadır. Malzeme seçimindeki temel etken, iletmek istediği fikir ve formun en hızlı şekilde hangi malzeme aracılığıyla aktarılacağıdır.

Görsel 11. Çağdaş Erçelik, “Muhsin Bey”, 175 x 50 x 35 cm, Mermerit.
Çağdaş Erçelik, “İsimsiz”, 120 x 120 cm, Pastel.

Kaynak: (<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/heykeller.html>)
(<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/resimler.html>)

Sanatçının heykellerindeki resimsellik ilk bakışta dikkat çeker. Heykelleri bir bakıma üç boyutlu resimler gibidir. Bu yönüyle de geleneksel heykel kalıplarının dışına çıkar. Erçelik, bu konuyla ilgili yeni şeyler denemenin kendisinde heyecan uyandırdığını ifade etmektedir. Onun için tek ölçüt, duyguyu dışa vurmaktır. Sanatçı, heykellerinde estetik bir resimsellik yakalamayı hedefler. Heykelleri, gerçekçi ve hayali unsurları bir araya getirerek boyutlar arasında bir geçiş yaratır. Heykelleri, kendine özgü bir tarza sahip olup izleyiciye estetik bir deneyim sunar (Hakyemez, 2023).

Görsel 12. Çağdaş Erçelik, “İsimsiz”, Mermerit.
Çağdaş Erçelik, “Cihangir”, 130 x 90 cm, Yağlı Boya.

Kaynak: (<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/heykeller.html>)
(<https://cagdasercelik.blogspot.com/p/resimler.html>)

Çağdaş Erçelik'in resim ve heykelleri, birer görsel hikâye anlatıcısı gibi işlev görür. Çoğu zaman sahnelerindeki figürler, birer karakter gibi derin duygular ve karmaşık ilişkiler içerisindedir. Eserlerindeki bu detaylar, izleyiciyi olay örgüsüne ve karakterlerin duygusal dünyasına çeker.

Jeff Koons

Jeff Koons, çağdaş sanat dünyasının en dikkat çekici ve özgün isimlerinden biri olarak kabul edilir. Sanatçı, günlük nesnelere sanatın odak noktasına yerleştiren, etkileyici eserleri ve benzersiz sanat anlayışıyla dikkat çeker. Parlatılmış paslanmaz çelik

malzemeden yapılmış balon hayvanlar ve şişme oyuncaklar gibi eserleriyle tanınan Koons, popüler kültürün önde gelen sanatçıları arasında yer alır (Oggusto, 2023).

Görsel 13. Jeff Koons, “Ballon Dog”.

Jeff Koons, “Loopy”, T. Ü. Y. B., 1999.

Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/ballon-dog>)

(<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/loopy-1999>)

1980'lerin sonlarına doğru heykelleri ve enstalasyonlarıyla sanat dünyasında tanınmaya başlayan Koons'un sanatı, popüler kültür nesnelерinin estetik ve sembolizmi üzerine kurulmuştur. Eserleri genellikle büyük ölçekli ve canlı renklerle dikkat çeker. Koons'un eserleri, geleneksel sanatın sınırlarını zorlayarak izleyiciyi düşünmeye ve gülümsemeye teşvik eder (Oggusto, 2023).

Görsel 14. Jeff Koons, “Wild Boy and Puppy”, Porselen, 1988.

Jeff Koons, “Triple Popeye”, T. Ü. Y. B., 2008.

Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/wild-boy-and-puppy-1988>)

(<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/triple-popeye-2008>)

Koons'un eserlerinde süslü, dikkat çeken ve sanatta kitsch olarak nitelendirilen objeler, birer sanat eserine ve aynı zamanda sanatsal meta durumuna evrilmektedir. Orta alt beğeni sınıfından tasnif edilebilecek veya anti-estetik olarak nitelenebilecek bu formlar, sanat ortamından öte ticari bir değer olarak sunulmaktadırlar (Gürpınar, 2019).

Görsel 15. Jeff Koons, “Pink Panther”.

Jeff Koons, “Antiquity (Ariadne Titian Bacchus)”, T. Ü. K. T., 2019.

Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/pink-panther>)

(<https://www.wikiart.org/en/jeff-koons/antiquity-ariadne-titian-bacchus-popcorn-2019>)

Koons’un ele aldığı popüler kültür öğeleriyle, pek çok eleştirmene göre sanatın ve kitsch’in sınırlarında dolaşmaktadır (Frank, 2009). Bunun yanında günümüzde yaşayan en önemli sanatçılardan biri olarak da kabul edilen Jeff Koons, toplumdaki tüketim kültürü, reklam, ticari imgeler ve popüler nesnelerin sanatsal değerleri üzerine bir düşünce platformu oluşturur. Sanatının temelinde, nesnelerin anlamını ve değerini sorgulayan bir perspektif bulunmaktadır. Özellikle heykelleri ve enstalasyonlarıyla tanınan Koons, resimlerinde de aynı temaları, benzer bir üslupla işleyerek popüler kültür eleştirisini yansıtmaktadır.

Javier Marin

Meksikalı sanatçı Javier Marín, çoğunlukla büyük ölçekli heykelleriyle tanınmakta ve eserlerinde genellikle insan figürleri üzerine odaklanmaktadır. Geleneksel ve çağdaş sanatın etkileyici bir karışımını sunan Marín’in eserleri dünya çapında birçok müze ve açık hava sergisinde sergilenmektedir. Javier Marín'in eserleri, üç boyutlu formların oluşturulması ve çözülmesine dayanan yaratıcı süreciyle bütünsel bir insan portresini ele alır.

Marín, heykel sanatının yanı sıra çizim ve fotoğrafçılık disiplinlerinde de faaliyet göstermektedir. Sanatçı, uzun yıllar boyunca figüratif çizimlerle edindiği insan formu hakkındaki derin bilgisini eserlerinde gösterir. Genellikle kil kullanarak heykeller yaparken son dönem çalışmalarında polyester reçine, tohum, tütün, toprak veya kurutulmuş et lifleri gibi organik materyallerle deneysel yaklaşımlar da sergilenmektedir. Marín ayrıca üç boyutlu yazıcıları da eserlerinde kullanarak geleneksel yöntemlerle modern teknolojiyi birleştirmektedir (Javiermarin, 2024).

Görsel 16. Javier Marin, “Cabeza de mujer sin mono”, 180 x 99 x 71 cm, Karışık Teknik, 2015.

Javier Marin, “Modelo V”, 97 x 49 cm, T. Ü. K.T., 2017.

Kaynak: (<https://www.artnet.com/artists/javier-marin/cabeza-de-mujer-sin-mo%C3%B1o-64co4vMJ5v389Q0LZWqFBQ2>)

(<https://www.artnet.com/artists/javier-marin/modelo-v-a-ueGx0HXzrSgJwjovPBuwrA2>)

Görsel 17. Javier Marin, “Cabeza de mujer”, 137 x 99 x 64 cm, Bronz Ahşap, 1998.

Javier Marin, “İsimsiz”.

Kaynak: (https://www.artnet.com/artists/javier-marin/cabeza-de-mujer-JSoK58eHy_IKP68q-VKYeA2)

(<https://www.artnet.com/artists/javier-marin/2>)

Javier Marín, Michelangelo'dan başlayarak ve Rodin'in mirasıyla diyalog halinde, moderniteden hem malzeme üzerinde sürecin izini bırakma niyetini hem de gerilim altındaki biçim ve malzeme arasındaki ilişkiyi alır. Bu durum, genellikle heykelsi varyasyonların veya serilerin üretimine yol açan bir gelişmeye neden olur; serideki her bir unsur, "fikrin" olasılıklarının veya parlaklıklarının bir tür çalışması veya provasıdır. Bu provalar sadece kavramsal veya biçimsel bir neden değil, aynı zamanda ilgili malzemeyi de içerir ve hem bir malzemenin hem de farklı malzemelerin etkileşiminin olanaklarının araştırılmasını içerir. Javier Marín'in eserlerinde bu melez etkileşimin gerçekleşme biçimleri, modernitenin mirası ile daha spesifik olarak çağdaş olan heterojen bir yaratıcı tutum arasında bir benzerlik tespit etmemizi sağlar (Evoke Contemporary, 2023).

Görsel 18. Javier Marin, "İsimsiz".

Javier Marin, "İsimsiz".

Kaynak: (<http://www.thephotophore.com/javier-marin/>)

(<https://www.artnet.com/artists/javier-marin/2>)

Javier Marin'in eserlerindeki figürlerdeki deformasyon, onun sanatının önemli bir özelliğidir. Bu deformasyonlar genellikle insan vücudunun normal anatomisinden sapmalar olarak algılanabilir. Marin, figürlerini oluştururken bilinçli bir şekilde bu deformasyonları kullanır ve bu, onun eserlerine güçlü bir ifade ve karakteristik bir tarz kazandırır. Deformasyonlar, insan figürlerindeki sıra dışı özellikler veya belirgin vurgular aracılığıyla gerçekçilikten uzaklaşma eğilimindedir. Bu, izleyiciye olağandışı bir bakış açısı sunar ve Marin'in eserlerine derinlik ve dikkat çekicilik katar. Bununla birlikte, Marin'in deformasyonları sadece dışsal bir özellik olarak değil, aynı zamanda insan deneyimi, duygular ve kimlik gibi içsel konuların bir yansıması olarak da okunabilir. Bu deformasyonlar, insanın iç dünyasını, kırılmasını veya gücünü, bazen acı veren bir gerçeklikle ortaya koymak için kullanılabilir. Resimlerinde de bu benzersiz tarzını sürdüren Marin, heykellerinde olduğu gibi deformasyonları kullanarak izleyiciye olağanüstü ve etkileyici bir sanat deneyimi sunar. Bu, onun eserlerinin güçlü, çarpıcı ve tanınabilir olmasını sağlar.

Takashi Murakami

Japon kökenli çağdaş bir sanatçı olan Takashi Murakami, resim, heykel ve animasyon gibi birçok farklı disiplinde çalışmalar yapmaktadır. Otuzlu yaşlarının başında, otaku (anime ve manga hayranları) kültüründen etkilenerek çalışmalarına başlamıştır. Murakami, bu kültürü pop art ile harmanlamış ve yeni bir stil oluşturmuştur. Sanat eserlerinde, Japon pop kültürü, geleneksel sanat ve çağdaş sanat unsurlarını harmanlayarak eşsiz eserler oluşturmayı hedefler (Artlife, 2023). Japonya'da Neo-pop sanat hareketinin öncü isimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Murakami'nin sanat eserleri, onun olağanüstü yaratıcılığı ve hayal gücünün bir yansımasıdır. Sanatı, canlı renkleri, çarpıcı desenleri ve dikkat çekici figürleriyle bilinir.

Görsel 19. Takashi Murakami, “Flower Matango”, 2006.

Takashi Murakami, “Flower Ball”, T. Ü. Y. B., 2002.

Kaynak: (<https://www.wikiart.org/en/takashi-murakami/flower-matango-2006>)

(<https://www.wikiart.org/en/takashi-murakami/flower-ball-2002>)

Murakami'nin eserleri, ilk bakışta dikkat çeker. Çalışmalarındaki sevimli çizgi film karakterleri, Japon geleneksel resimleri ve mitolojik unsurları içerir. Bu unsurlarla sanatçı, kendi yaratıcılığına dayanan bir evren yaratmıştır. Murakami, oluşturduğu bu tarz ile Japonya'nın geleneksel sanat tekniklerini yeniden yorumlayarak yeni bir akım geliştirmiştir. Sanatçı, "Superflat" adını verdiği bu sanat akımıyla pop kültür ve çağdaş sanatın öğelerini birleştirerek özgün bir tarz ortaya koyar (Papgift, 2023).

Görsel 20. Takashi Murakami, “Mr. Wink”, Plastik, 2000.

Takashi Murakami, “Kaikai Kiki News”, T. Ü. Y. B., 2001.

Kaynak: (<https://www.artnet.com/artists/takashi-murakami/mr-wink-a-cEbgRBzq8ZvcUts3a8Shg2>)

(<https://www.wikiart.org/en/takashi-murakami/kaikai-kiki-news-2001>)

Görsel 21. Takashi Murakami, “Flowers”.

Takashi Murakami, “Me and Double DOB”, 64 x 64 cm, T. Ü. Y. B., 2013.

Kaynak: (<https://www.p55.art/en/blogs/p55-magazine/takashi-murakami-pop-culture-and-traditional-japanese-art>)

(<https://www.artsy.net/artwork/takashi-murakami-me-and-double-dob-12>)

Murakami, Japon kültüründe olduğu gibi dünya sanatı için de eşsiz bir sanatçıdır ve eserlerini renklerle ve karikatüristik öğelerle zenginleştirerek dikkatleri üzerine çeker. Sanatçının ustalığı hem heykellerinde hem de resimlerinde büyüleyici bir şekilde ortaya çıkar. Her bir eserinde, Murakami'nin sanatsal ifade biçimi, göz alıcı renk paletleri ve çarpıcı karikatürlerle birleşir. Figürlerin canlılığı ve enerjisi, izleyicilere güncel konulara atıfta bulunurken aynı zamanda derin bir anlam katmaktadır. Heykelleri, üç boyutlu formlarda ustalıkla yaratılmıştır ve görenleri çağdaş sanatın büyüleyici bir dünyasına davet eder. Resimlerinde ise, detaylı arka planlar, izleyicilere eğlenceli seyir zevki sunarken hayal güçlerini harekete geçirir ve görsel bir hikâye anlatır. Murakami'nin eserleri, sanatseverlere renk, canlılık ve eğlence dolu bir deneyim sunarken aynı zamanda çağdaş sanatın gücü ve anlamı hakkında düşündürür.

SONUÇ

Sanat dünyasında resim ve heykel disiplinlerinin paralel gelişimi, sanatçıların yaratıcılıkta engin bir spektrumda ilerlemesine olanak sağlamıştır. Sanatçılar genellikle bu disiplinlerin birinde uzmanlaşma eğiliminde olsalar da bazı sanatçılar, hem heykelin dokunsallığını ve üç boyutlu derinliği hem de resmin ifade özgürlüğünü ve iki boyutlu dünyasını ustalıkla bir araya getirmişlerdir. Bu çok yönlü yaklaşım, sanat dünyasında bir ilham kaynağı olmuş ve sanat eserlerinin geniş bir izleyici kitlesine hitap etmesine olanak tanımıştır. Bunun yanında söz konusu sanatçılar üzerinden gerçekleşen bu birliktelik, sanat dünyasında yeni ufuklar açılmasına ve gelecek nesiller için sınırsız olanaklar sunulmasına olanak sağlamıştır. Bu yaklaşım, sanat dünyasında yenilikçi eserlerin sürekli olarak ortaya çıkmasına yol açmakta, bu da sanatın evrimsel ve ilgi çekici bir yolculuğunu beraberinde getirmektedir.

Etik İlkeler

Bu çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Araştırma kapsamında iki yazar da ortak katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Bu makalenin yazarları herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması içerisinde değildir.

KAYNAKÇA

- Akalın, T. (2013). Avrupa'da ortaya çıkan dışavurum akımının Türk resim sanatına etkisi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 163-177.
- Arnheim, R. (2023). *The genesis of a painting: Picasso's Guernica*. University of California Press.
- Aydın, B. (2021). Salvador Dali'nin kanayan gülleri. *Sanat Dergisi*, (37), 1-24.
- Baigell, M. (2018). *A Concise History Of American Painting And Sculpture: Revised Edition*. Routledge.
- Bann, S. (2017). Reading back from Experimental Painting. *Interdisciplinary Science Reviews*, 42(1-2), 54-65.
- Barnett, C. (2022). Criticism as self-analysis. *History of the Human Sciences*, 35(2), 219-228.
- Başbuğ, T. (2012). Çağdaş Türk resim sanatında at tasvirleri. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 1(05), 282-306.
- Burunsuz, M. (2018). Mehmet Güteryüz Eserlerinde Figür ve Mekân Çözümlemeleri. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 7(51), 1315-1318.
- Card, E. B., Mauch, J. T., & Lin, I. C. (2021). Learner drawing and sculpting in surgical education: a systematic review. *Journal of Surgical Research*, 267, 577-585.
- Çeliker, M. (2017). Tipografinin görsel bir öge olarak resimde kullanımı. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(37), 2543-2556.
- Cole, B. (2018). *The Renaissance artist at work: from Pisano to Titian*. Routledge.
- Domingo, I., & Chieli, A. (2021). Characterizing the pigments and paints of prehistoric artists. *Archaeological and Anthropological Sciences*, 13(11), 196.
- Downey, W. (2021). Rebooting the art-and-technology movement: a review of W. Patrick McCray's Making Art Work: How Cold War Engineers and Artists Forged a New Creative Culture. *Interdisciplinary Science Reviews*, 46(4), 716-734.
- Frank, E. (2009). Jeff Koons: In His Space. *The Journal of Undergraduate Research*, 7(1), 18-31.
- Gürpınar, Ö. (2019) "Çağdaş Sanatta Nesnelerin Ticarileştirilmesi Sorunsalı: Jeff Koons Örneği". *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 38, 489-496. doi:10.7816/ulakbilge-07-38-03
- Hyman, T. (2022). *Sieneese painting*. Thames & Hudson.
- Karaman Güvenç, B. (2021). Bilim sanat bireşiminde sanatsal uygulama yolları. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(61), 891-900.
- Mather, F. J. (2023). *A History of Italian Painting*. Good Press.
- Nagy, Z. Z. (2018). Painting and the eye. *Developments in Health Sciences*, 1(1), 2-9.
- Oggusto (2023). *Jeff Koons hayatı eserleri ve bilinmeyenleri*. <https://www.oggusto.com/sanat/sanatci/jeff-koons-hayati-eserleri-ve-bilinmeyenleri>

Özkendirci, B. (2017). *Tekstil&Heykel Tekstil Sanatında Çok Yüzelilik ve Heykel İlişkisi*. İstanbul, Lap Publishing.

Salderay, B., & Çıracıoğlu, Y. (2020). At simgesinin anlamı ve Süleyman Saim Tekcan resimlerindeki yansımaları. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (26), 101-114.

Szubielska, M., & Ho, R. (2022). Greater art classification does not necessarily predict better liking: Evidence from graffiti and other visual arts. *PsyCh Journal*, 11(5), 656-659.

Titmarsh, M. (2017). *Expanded Painting: Ontological Aesthetics and the Essence of Colour*. Bloomsbury Publishing.

Ukim, I. (2019). Innovative wood sculpture in seamless detachable assemblage: An overview. *Graspact Journal of Arts and Technology*, 1(2), 29-40.

İnternet Kaynakları

Artlife. (2023, Kasım 28) What is superflat?: a guide to Takashi Murakami's art movement. <https://www.artlife.com/news/what-is-superflat-a-guide-to-takashi-murakamis-art-movement>

Artrtv. (2023, Aralık 25). Çağdaş Erçelik, portre. <https://www.arttv.com.tr/sanatcilar/diger/portre-cagdas-ercelik>

Evoke Contemporary. (2023, Aralık 20). About Javier Marín. <https://evokecontemporary.com/Artists/javier-marin.html>

Hakyemez, A. G. (2023, Aralık 25). Çağdaş Erçelik söyleşisi. <https://www.aysegulayhakyemez.com/2013/08/cagdas-ercelik-sanatcilari-hep-cok-buyuk-bir-mutlulugu-yasayan-insanlar-olarak-hayal-ettim-onlarin-yasadigi-mutluluga-ulasabilmek-icin-sanat-yapmaya-calisiyorum.html>

Javiermarin, (2024, Ocak 5). About Javier Marín. <https://javiermarin.com.mx/en/about-2/>

Oggusto. (2023, Aralık 20). Jeff Koons: hayatı, eserleri ve bilinmeyenleri <https://www.oggusto.com/sanat/sanatci/jeff-koons-hayati-eserleri-ve-bilinmeyenleri>

Papgift. (2023, Aralık 15). Takashi Murakami kimdir? Hayatı ve eserleri. <https://www.papgift.com/takashi-murakami/>

EXTENDED ABSTRACT

Throughout the history of art, artists have developed different visual disciplines and used various materials. Among these disciplines, painting and sculpture in particular have come to the fore as the main art languages and have gained a prominent position in the art world. Although artists usually specialize in one of these disciplines, some have been interested in both painting and sculpture. The fact that artists are interested in both sculpture and painting offers significant advantages in terms of artistic expression and creativity. This versatility gives artists a broad perspective and allows them to create original and innovative works by combining different art disciplines. Artists who create works in both sculpture and painting gain a deep experience in technical skills and aesthetic understanding. This enhances their ability to work with different materials, successfully combine three-dimensional and two-dimensional art forms, and solve creative problems in a variety of ways. In addition, these artists gain a deep knowledge of achieving aesthetic balance in artistic works, managing the complexity of composition and applying color theory.

In the history of art, artists have developed different visual disciplines using a variety of materials. In particular, painting and sculpture have gained a prominent position in the art world and evolved as disciplines that feed and inspire each other. By exploring the relationship between these disciplines, artists have created various and impressive forms of expression and enriched the art world. For example, although Picasso never studied sculpture, he made a unique contribution to the art world by being influenced by African sculptures at the beginning of cubism. Artists tend to explore different themes, styles or movements in both sculpture and painting. In sculpture, anatomical studies seem to have a significant influence on how the human form is depicted in painting. This interaction has contributed to the formation of new perspectives in the art world by transferring the experiences of artists to different fields.

Although painting and sculpture are different disciplines, they share many similarities. In both disciplines, emotional and semantic expressions can be revealed by using various materials. While painting is expressed using color and texture, sculptures exist with their physical shapes and forms. In both disciplines, ideas, emotions and aesthetics are expressed through visual means. Although artists have generally chosen the most appropriate technique for their creative vision and created professional works in that field, some have produced unique works in both disciplines. Artists such as Leonardo da Vinci, Michelangelo, Edgar Degas, Pablo Picasso, Amadeo Modigliani, Alberto Giacometti, Claude Monet, Constantin Brancusi, Salvador Dali, Jackson Pollock are among the prominent names in this regard. These artists created unique works by combining their experiences in different disciplines.

This helps artists gain a unique identity by creating depth, diversity and originality in their works. As in the past, many artists today have created a consistent style and style in their works by operating in the art of painting and sculpture. Contemporary artists such as Süleyman Saim Tekcan, Mehmet Gülerüz, Çağdaş Erçelik, Jeff Koons, Javier Marin and Takashi Murakami are among the prominent names in this field. In this context, this study aims to examine the themes, techniques and stylistic characteristics of these artists' works.